

T.C.
ANKARA
1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2014/2195
KARAR NO : 2015/2067

DAVACI :
VEKİLİ : AV. TANER KILIÇ
Gazi Osman Paşa Bulv. No:58 K:3/301 Çankaya Konak/İZMİR

DAVALI : GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ /ANKARA
VEKİLİ : AV. SABRİYE EKİN BİLGİCİ - Aynı adreste

DAVANIN ÖZETİ : Nijerya uyruklu davacı tarafından, uluslararası koruma talebinin reddine ilişkin Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 02.10.2014 tarih, 48952707/201/(71818-8129) sayılı işleminin; hukuka, uluslararası anlaşmalara ve insan haklarına aykırı olduğu, amcasının kral ailesinden sonra en ayrıcalıklı aile olan Mazi'lerden birini öldürmesi nedeniyle ailece yaşadıkları yerden kaçmak zorunda kaldıkları, ülkenin kuzeyine kaçtıkları, burada da terör gruplarının saldırısına uğradıkları, annesinin öldürüldüğü, Hristiyan dinine mensup olduğu için kuzeyde yaşayamadığı, güneyde ise Mazilerin kendisini öldürme riskinin bulunduğu, Boko Haram adlı örgütün Nijerya'da kanlı eylemler gerçekleştirdiği, bu nedenlerle ülkesinde can güvenliğinin bulunmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacının illegal yollarla Türkiye'ye girdiği, ülkeye giriş şekli ve yaşadığı bazı olaylara ilişkin ifadelerinin gerçeği yansıtmadığı, olaylardan kaçarken bir Müslümanın yardım etmiş olmasının ülkede din çatışması yaşanmadığını gösterdiği, davacı gibi düşünülmesi durumunda tüm Müslümanların ülkeyi terk etmesinin gerekeceği, Nijerya'nın %40'ının hristiyan dinine mensup olduğu, Nijerya'nın güney bölümünün güvenli olduğu, davacının geri gönderilmesi halinde herhangi bir riskin bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 1. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, Nijerya uyruklu davacı tarafından, uluslararası koruma talebinin reddine ilişkin Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 02.10.2014 tarih, 48952707/201/(71818-8129) sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

A-Dava konusu uyuşmazlığa ilişkin ulusal metinler:

Anayasanın 16. maddesinde; "Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir." hükmü ve 90.maddesinde de; "Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.... Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 07/05/2004 - 5170 S.K./7.mad) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmü yer almaktadır.

11.04.2013 tarih ve 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3.maddesinde;"(1) Bu Kanunun

T.C.
ANKARA

1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2014/2195
KARAR NO : 2015/2067

uygulanmasında;...d) Başvuru sahibi: Uluslararası koruma talebinde bulunan ve henüz başvurusu hakkında son karar verilmemiş olan kişiyi,...r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,...ifade eder."hükmü, **62.maddesinde;**"(1) Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye'de kalmasına izin verilir."hükmü, 63.maddesinde;"(1) Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; a) Ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, b) İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, c) Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarda, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak, olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verilir."hükmü, 75.maddesinde de;" (1) Etkin ve adil karar verebilmek amacıyla, başvuru sahibiyle kayıt tarihinden itibaren otuz gün içinde bireysel mülakat yapılır. Mülakatın mahremiyeti dikkate alınarak, kişiye kendisini en iyi şekilde ifade etme imkânı tanınır. Ancak, aile üyelerinin de bulunmasının gerekli görüldüğü durumlarda, kişinin muvafakati alınarak mülakat aile üyeleriyle birlikte yapılabilir. Başvuru sahibinin talebi üzerine, avukatı gözlemci olarak mülakata katılabilir. (2) Başvuru sahibi, yetkililerle iş birliği yapmak ve uluslararası koruma başvurusunu destekleyecek tüm bilgi ve belgeleri sunmakla yükümlüdür. (3) Özel ihtiyaç sahipleriyle yapılacak mülakatlarda, bu kişilerin özel durumları göz önünde bulundurulur. Çocuğun mülakatında psikolog, çocuk gelişimci veya sosyal çalışmacı ya da ebeveyni veya yasal temsilcisi hazır bulunabilir. (4) Mülakatın gerçekleştirilememesi hâlinde, yeni mülakat tarihi belirlenir ve ilgili kişiye tebliğ edilir. Mülakat tarihleri arasında en az on gün bulunur. (5) Gerekli görüldüğünde başvuru sahibiyle ek mülakatlar yapılabilir. (6) Mülakatlar sesli veya görsel olarak kayıt altına alınabilir. Bu durumda mülakat yapılan kişi bilgilendirilir. Her mülakatın sonunda tutanak düzenlenir, bir örneği mülakat yapılan kişiye verilir."hükmü yer almaktadır.

B-Dava konusu uyuşmazlığa ilişkin uluslararası metinler:

29.8.1961 tarih ve 359 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme ve Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolünün 1. maddesi uyarınca bu Sözleşmenin; ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyuşması yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen her şahsa uygulanacağı kuralı öngörülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Sözleşmenin 1. maddesine çekince koyarak, yalnızca Avrupa'dan gelenlere mülteci statüsü tanımakta olup; Avrupa dışından gelenlere ise sığınmacı statüsü tanımaktadır.

Anılan Sözleşmenin 33. maddesinde de, "1.Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir.

T.C.
ANKARA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/2195

KARAR NO : 2015/2067

2. Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümle mahkum olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez." hükmünü içermektedir.

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 2. maddesinde, herkesin yaşam hakkının yasanın koruması altında olduğu, 3. maddesinde de, hiç kimsenin işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamayacağı düzenleme altına alınmıştır.

C-Olaylar ve Olgular:

Nijerya uyruklu davacının illegal yollarla 14.11.2008 tarihinde Türkiye'ye geldiği, 28.04.2009 tarihinde İzmir ilinde uluslararası koruma talebinde bulunduğu, anılan talebinin bakılan davaya konu 02.10.2014 tarih, 48952707/201/(71818-8129) sayılı işlem ile reddedildiği görülmektedir.

D-Değerlendirme:

Uluslararası koruma, başvuru sahibi yabancının uluslararası ve ulusal mevzuatta yer alan sebeplerden dolayı (ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncel) ve haklı sebeplere bağlı olarak (zulme uğrama) vatandaşı olduğu ülkenin korumasından yararlanamama ya da haklı sebeplere bağlı olarak yararlanmak istenmemesi ya da önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan ve oraya dönemeyen veya dönmek istemeyen vatansız kişilere sağlanan statüdür. Bu statüden yararlanabilmenin ilk koşulu ise meydana gelen olaylar nedeniyle ve söz konusu olaylar sonucunda haklı nedenlere dayanan zulüm korkusudur. Zulüm korkusunun ise ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerine dayanması gerekmektedir. Zulüm haklı sebeplere bağlı olarak ilgilinin yaşam, özgürlük, ayrımcılık vb. gibi kişinin hayatını çekilmez duruma sokan nesnel olabileceği gibi öznel olarak değerlendirilebilecek durumları kapsar.

Uluslararası koruma başvurusu halinde ortada haklı sebeplere dayanan zulüm korkusunun olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirme nesnel ve öznel olarak değerlendirilmeye tabi tutulmalıdır. Nesnel unsurlar başvurusunun menşe ülkesindeki koşulların somut olarak ele alınması ve söz konusu nesnel unsurlar da sonuçta başvurusunun öznel unsurlardaki korkusunun saptanmasında önem arz edecektir. Belli olaylar karşısında her bireyin aynı davranmasını beklemek imkansız olduğundan, başvurusunun olaylar karşısındaki durumu önem arz edecektir. Bu nedenle yapılacak mülakatlarda ilgililerin söz konusu zulüm korkusunu makul bir düzeyde ortaya koyabilmeleri gerekir. Yapılan mülakat sonucunda elde edilen verilerin yeteri derecede açık olmaması durumunda bir inanılırlık değerlendirilmesinin yapılması ve kişinin içinde bulunduğu korkunun makul olup olmadığının ve buna bağlı bir risk değerlendirmesinin yapılmasını gerekli kılacaktır.

6458 sayılı Yasa'da uluslararası koruma çeşitleri, "mülteci"(61. madde), "şartlı mülteci" (62. madde), "ikincil koruma" (63. madde) olarak sıralanmıştır. Yasanın ilgili maddeleri incelendiğinde, "mülteci statüsü" Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; "şartlı mülteci" statüsü ise Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar nedeniyle, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişilere tanınan bir haktır. Görüleceği üzere "mülteci"(61. madde), "şartlı mülteci" (62. madde) statüleri başvurusunun özel koşulları nedeniyle verilebilecektir.

1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme ve Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Protokol ile benimsenen "geri göndermeme ilkesi"nin bir yansıması olarak

T.C.

ANKARA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/2195

KARAR NO : 2015/2067

6458 sayılı Yasa'nın 63. maddesinde "ikincil koruma" statüsü öngörülmüştür

Buna göre Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; a) Ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, b) İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, c) Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak, olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verileceği düzenleme altına alınmıştır.

Anılan hükmün (a) ve (b) bentleri, "mülteci"(61. madde), "şartlı mülteci" (62. madde) statülerinde olduğu gibi kişiye özel durumların varlığı şartını aramasına karşın, maddenin (c) bendinde ise, diğer statü ve şartlardan farklı olarak, *uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak, olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişilere*, "ikincil koruma" statüsünün verileceği benimsenmiştir.

Savunma dilekçesinde davacının uluslararası koruma talebinin, 6458 sayılı Yasa'nın 62. maddesi kapsamında şartlı mülteci statüsü açısından değerlendirildiği beyan edilmiştir. Mahkememizce yapılacak değerlendirmede ise, 6458 sayılı Yasa'nın sistematiğine uygun olarak davacının durumu öncelikle "mülteci" daha sonra "şartlı mülteci" ve her iki statüyü de mutlak surette elde edemeyeceğinin anlaşılması halinde ise bu sefer "ikincil koruma" statüsü açısından incelenecektir.

1-"Mülteci" statüsü açısından yapılan değerlendirme:

Davacının uluslararası koruma talebinin dayanağını teşkil eden iddiaların menşe ülkesi olan (Avrupa ülkeleri arasında yer almayan) Nijerya'ya ilişkin olması nedeniyle, davacının mülteci sıfatını kazanması mümkün değildir.

2-"Şartlı mülteci" statüsü açısından yapılan değerlendirme:

a-Davacının iddiası:

Davalı idare tarafından yapılan mülakatta ve dava dilekçesinde, davacının Hıristiyan dinine mensup olduğu, ülkedeki ayrıcalıklı Mazi ailesinin ailesine karşı ve Boko Haram adlı örgütün Hıristiyanlara karşı Nijerya'da gerçekleştirdiği eylemler nedeniyle ülkesine dönmek istemediğini beyan ettiği görülmüştür.

b-Davacının menşe ülkesindeki durumun değerlendirilmesi:

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin bir çok kararında (Klein-Rusya; N – İsveç;M.S.S. – Belçika ve Yunanistan davalarında olduğu gibi) belirttiği üzere iade edilecek ülkenin durumu hakkında, hükümetler ve hükümetlerarası kuruluşlar ile hükümet dışı kuruluşların hazırladığı raporların dikkate alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda davacının menşe ülkesi olan Nijerya'nın durumunun değerlendirmesi gerekmektedir.

Mahkememizce 04.06.2015 tarihinde yapılan ara kararı neticesinde Mahkememize cevap olarak davalı idarece 26.06.2015 tarihinde hazırlanarak dosyaya sunulan menşe ülke bilgisinde özetle; Boko Haram adlı örgütün son dönemde Nijerya'nın kuzeyinde yoğunlaşan kanlı eylemlerinin dünyanın dikkatini bu bölgeye çektiği, örgütün çoğunlukla Nijerya'nın orta, kuzeydoğu ve kuzey merkez eyaletlerinde faal olduğu, son zamanlarda Nijerya ordusunun kontrolü ele aldığı, terör nedeniyle kaçanların ülkelerine geri dönmeye başladığı, ülkede güvenli olan yerlerin mevcut olduğu, ülkede Boko Haramın etkisini yitirmeye başladığı, davacının bahsettiği Mazi ailesiyle ilgili bir veriye rastlanılmadığı yönünde tespit ve değerlendirmelerin

T.C.

ANKARA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/2195

KARAR NO : 2015/2067

yer aldığı görülmektedir.

E-Sonuç:

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 3. maddesi kapsamındaki risk kamu görevlilerinin davranışlarından kaynaklanabileceği gibi bu risk kamu görevlisi olmayanların davranışlarından da kaynaklanabilmektedir.

Mülteci hukukunun temel felsefesini belirleyen "geri gönderme yasağı" ile, başvurucuların söz konusu yasak ile oluşturulan koruma kapsamında kalıp kalmayacağı belirlenmesi aşamasında Cenevre Sözleşmesini imzalayan Devletlere genelde ve özelde de ilgili birimlerine bazı görevler verilmiştir. Bu görevlerin en önemlileri ise, başvurucuların iddialarının doğruluğunu araştırma ve söz konusu iddiaların doğru olduğunun tespiti halinde de iddiaya konu riskin koruma kapsamına alınmaya değer eşğin üzerinde olup olmadığını belirlemektir.

Yapılan açıklamalar ışığında gelinen noktada, Hristiyanlık dinine mensup olması nedeniyle Boko Haram adlı örgüt kaynaklı kötü muameleye maruz kalma riskinden bahseden davacının uluslararası koruma talebinin 6458 sayılı Kanunun gerek 62. maddesi gerekse de 63. maddesinde belirlenen statüler açısından menşe ülke hakkında ulusal, uluslararası kuruluşlar (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği vs.) ve sivil toplum örgütleri ile ülkemizin Nijerya'da bulunan Büyükelçiliği veya konsolosluklarınca hazırlanan varsa raporlar dikkate alınarak değerlendirilmesi ve diğer taraftan davacının ülkesinde güvenli bölgelerin var olup olmadığı hususunun da 6458 sayılı Kanunun 78/4. maddesi gereğince araştırılması ve bu durumun hukuken kabul edilebilir belgelerle ortaya konulması gerekirken; 2009 yılında yapılan başvurusunun aradan çok uzun zaman geçtikten sonra 2014 yılında değerlendirilerek davacının söz konusu talebinin reddedilmesine dair dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan ve adli yardım talebinin kabulü nedeniyle alınmayan 98,00-TL yargılama giderinin davalı üzerinde bırakılarak **davalı idareden tahsili için ilgili tahsil dairesine müzekkere yazılmasına**, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 750,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 27/10/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
SEVİL KARAKAYA
37835

Üye
ALPER KARAASLAN
165679

Üye
OKAN ÖZBEK
152935

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı :	25,20 TL
Karar Harcı :	25,20 TL
Posta Gideri :	47,60 TL
TOPLAM :	98,00 TL